



PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 1 marca 2018 r.

RM-10-41-18

Pan Marek KUCHCIŃSKI  
Marszałek Sejmu

*Szanowny Panie Marszałku*

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o pozbawianiu stopni wojskowych osób i żołnierzy rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu oraz o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Obrony Narodowej.

*Z poważaniem*

## U S T A W A

z dnia

### **o pozbawianiu stopni wojskowych osób i żołnierzy rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu oraz o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej**

Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej służą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu nienaruszalności jego granic. Służba wojskowa jest najwyższym powołaniem i świadomym wyborem obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Mundur wojskowy zobowiązuje do wierności i poświęcenia najwyższym wartościom, jakimi dla polskiego żołnierza przez wieki były honor i męstwo oraz służba Ojczyźnie jako dobru wspólnemu.

Dla budowy etosu służby wojskowej w wolnej i niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej niezbędne jest wprowadzenie rozwiązania prawnego, które posłuży do oczyszczenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w sferze symbolicznej. Konieczne jest przywrócenie właściwego miejsca najwyższym wartościom, wywodzącym się z polskiej tradycji rycerskiej i wojskowej. Ustawa pozwala na pozbawienie stopnia wojskowego tych, którzy w imię totalitarnej ideologii komunistycznej kierowali armię przeciw własnemu narodowi, używali wojska do ograniczania lub pozbawiania jednostek podstawowych praw, dokonywali prześladowań ze względu na pochodzenie i przekonania religijne.

**Art. 1.** Ustawa określa zasady utraty stopnia wojskowego oraz warunki i tryb pozbawiania stopnia wojskowego osób i żołnierzy rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu.

**Art. 2.** Członkowie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego tracą z mocy prawa stopień wojskowy. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz osób, które utraciły stopień wojskowy.

**Art. 3.** Pozbawia się stopnia wojskowego osobę, która z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej, lub żołnierza rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu:

- 1) pełniąc funkcje służbowe lub zajmując stanowiska dowódcze kierowali działaniami mającymi na celu zwalczanie polskiego podziemia niepodległościowego w latach 1943-1956 albo uczestnicząc w tym okresie w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego dokonywali drastycznych czynów;
- 2) wydając rozkazy użycia broni palnej wobec ludności cywilnej;
- 3) będąc sędzią lub prokuratorem w organach Wojskowej Służby Sprawiedliwości lub w jednostkach podległych oskarżali albo wydawali wyroki w latach 1943–1956 wobec żołnierzy i osób cywilnych ze względu na działalność na rzecz niepodległości i suwerenności Polski;
- 4) będąc w stopniach wojskowych generałów, pełniąc funkcje służbowe inicjowali lub dopuszczali się prześladowań żołnierzy ze względu na wyznawaną religię lub pochodzenie.

**Art. 4.** Utrata albo pozbawienie stopnia wojskowego następuje również pośmiertnie.

**Art. 5.** Nie pozbawia się stopnia wojskowego osoby albo żołnierza rezerwy, o których mowa w art. 3, jeżeli bez wiedzy przełożonych, w trakcie pełnienia służby czynnie wspierali działania na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

**Art. 6.** 1. O pozbawieniu stopnia wojskowego, na podstawie informacji, o której mowa w art. 9 ust. 1, postanawia Minister Obrony Narodowej.

2. Postanowienie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego Marszałka Polski, generałów i admirałów Minister Obrony Narodowej wydaje za zgodą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, może wszcząć postępowanie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego z urzędu albo na wniosek:

- 1) Prezesa Rady Ministrów;
- 2) Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych;
- 3) Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

4. Stowarzyszenia zrzeszające kombatantów, weteranów lub żołnierzy mogą wystąpić do organu, o którym mowa w ust. 1, z inicjatywą wszczęcia postępowania z urzędu. Inicjatywa wymaga uzasadnienia.

5. Wniosek o wszczęcie postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego zawiera dane osobowe pozwalające organowi, o którym mowa w ust. 1, na identyfikację osób albo żołnierzy rezerwy, o których mowa w art. 3, w szczególności imię, nazwisko, ostatnie miejsce zamieszkania lub zameldowania, a w przypadku osób zmarłych ostatnie znane miejsce zameldowania. Wniosek wymaga uzasadnienia.

6. Wniosek może być złożony w formie pisemnej w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej. Wniosek w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

7. Dokumenty załączone do wniosku w postaci elektronicznej składa się w postaci elektronicznej. Jeżeli dokumentów nie można uzyskać w postaci elektronicznej, można złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej przez wnoszącego, przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP.

**Art. 7.** Wnioski złożone przez podmioty niewymienione w art. 6 ust. 3 pozostawia się bez rozpoznania.

**Art. 8.** 1. O wszczęciu postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego zawiadamia się niezwłocznie osobę albo żołnierza rezerwy, o których mowa w art. 3.

2. Informację o wszczęciu postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego osoby zmarłej udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Obrony Narodowej.

**Art. 9.** 1. Organ, o którym mowa w art. 6 ust. 1, występuje do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej właściwej do spraw prowadzenia badań archiwalnych i studiów historycznych o sporządzenie, na podstawie posiadanych akt osobowych i innych źródeł historycznych, i przekazanie w terminie do 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku organowi informacji o przebiegu służby osób albo żołnierzy rezerwy, o których mowa w art. 3, w zakresie zasadności pozbawienia stopnia wojskowego.

2. Wystąpienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane osobowe osoby albo żołnierza rezerwy, o których mowa w art. 3. Dane osobowe obejmują: nazwisko i imiona, nazwisko rodowe, nazwiska i imiona poprzednie, płeć, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, numer PESEL, stopień wojskowy, adres zameldowania, adres zamieszkania, a w przypadku osób zmarłych ostatnie znane miejsce zameldowania, imiona rodziców oraz nazwiska rodowe

rodziców. Wystąpienie zawiera również określenie ostatniego stanowiska oraz formacji lub jednostki organizacyjnej, w której osoba albo żołnierz rezerwy, o których mowa w art. 3, pełnili służbę w dniu zwolnienia ze służby.

3. Informacja o przebiegu służby, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane osobowe osoby albo żołnierza rezerwy, o których mowa w art. 3;
- 2) wskazanie, czy spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 3;
- 3) informację, czy z dokumentów zgromadzonych w archiwach Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej właściwej do spraw prowadzenia badań archiwalnych i studiów historycznych wynika, że osoba albo żołnierz rezerwy, o których mowa w art. 3, w tym okresie, bez wiedzy przełożonych, podjęli współpracę i czynnie wspierali osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

**Art. 10.** 1. Osobie albo żołnierzowi rezerwy, o których mowa w art. 3, w stosunku do których wszczęto postępowanie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego, przysługuje prawo do przedstawienia dowodów.

2. W przypadku pośmiertnego pozbawienia stopnia wojskowego do postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego przystąpić może małżonek, zstępni, wstępni lub rodzeństwo zmarłej osoby albo żołnierza rezerwy, o których mowa w ust. 1, a w przypadku osób samotnych również stowarzyszenie zrzeszające kombatantów, weteranów lub żołnierzy.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, pisemnie zgłaszają przystąpienie do postępowania w terminie 14 dni od dnia udostępnienia informacji, o której mowa w art. 8 ust. 2.

4. Organ, o którym mowa w art. 6 ust. 1, przed wydaniem postanowienia informuje podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2, o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

5. Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem.

6. Osoby i podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 3, mogą działać przez pełnomocnika.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, jeżeli do postępowania przystąpiła więcej niż jedna osoba lub stowarzyszenie, wskazują one jedną osobę do reprezentowania w postępowaniu.

**Art. 11.** Organ, o którym mowa w art. 6 ust. 1, wydaje postanowienie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego. Postanowienie zawiera uzasadnienie i jest ostateczne.

**Art. 12.** W zakresie doręczeń stosuje się przepisy od art. 39–49b ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149).

**Art. 13.** 1. Na postanowienie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego, podmiotom, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

2. Postępowanie przed sądem administracyjnym jest wolne od kosztów sądowych.

**Art. 14.** Sąd administracyjny, uwzględniając skargę na postanowienie w przedmiocie pozbawienia stopnia, uchyla je w całości.

**Art. 15.** 1. Postępowanie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego zakończone prawomocnym orzeczeniem albo postanowieniem wznawia się, jeżeli:

- 1) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe;
- 2) zostały ujawnione istotne dla sprawy okoliczności, które nie były znane w toku postępowania;
- 3) orzeczenie lub postanowienie zostało wydane w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione.

2. Postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego nie wznawia się na niekorzyść podmiotów, o których mowa w art. 10 ust. 1.

3. Postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego nie wznawia się po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia lub w przypadku niezłożenia skargi od dnia wydania postanowienia.

4. Organ, o którym mowa w art. 6 ust. 1, wznawia postępowanie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego z urzędu lub na wniosek podmiotów, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2.

5. Wniosek o wznowienie postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego wnosi się do organu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia, w którym podmioty, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, dowiedziały się o okoliczności stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania.

**Art. 16.** 1. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego podmiotom, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

2. Postępowanie przed sądem administracyjnym jest wolne od kosztów sądowych.

3. Sąd administracyjny, uwzględniając skargę na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, uchyla je w całości.

**Art. 17.** W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1430 i 2217 oraz z 2018 r. poz. 138 i 398) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Stopnie wojskowe są dożywotnie, z wyjątkiem możliwości utraty albo pozbawienia stopnia wojskowego na podstawie ustawy z dnia ... o pozbawianiu stopni wojskowych osób i żołnierzy rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu oraz o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 78 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) na podstawie ustawy z dnia ... o pozbawianiu stopni wojskowych osób i żołnierzy rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu oraz o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. ...).”.

**Art. 18.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

## UZASADNIENIE

Projekt ustawy zakłada, że z mocy prawa stopień wojskowy utracą członkowie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego.

Ustawa ma na celu również stworzenie możliwości prawnych pozbawienia stopnia wojskowego osób, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej, lub żołnierza rezerwy, którzy w latach 1943–1990 swoją postawą sprzeniewierzyli się polskiej racji stanu:

- 1) pełniąc funkcje służbowe lub zajmując stanowiska dowódcze kierowali działaniami mającymi na celu zwalczanie polskiego podziemia niepodległościowego w latach 1943–1956 albo uczestnicząc w tym okresie w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego dokonywali drastycznych czynów;
- 2) wydając rozkazy użycia broni palnej wobec ludności cywilnej;
- 3) będąc sędzią lub prokuratorem w organach Wojskowej Służby Sprawiedliwości lub w jednostkach podległych oskarżali albo wydawali wyroki w latach 1943–1956 wobec żołnierzy i osób cywilnych ze względu na działalność na rzecz niepodległości i suwerenności Polski;
- 4) będąc w stopniach wojskowych generałów, pełniąc funkcje służbowe inicjowali lub dopuszczali się prześladowań żołnierzy ze względu na wyznawaną religię lub pochodzenie.

Utrata lub pozbawienie stopnia wojskowego będzie mogło nastąpić również pośmiertnie.

Obecnie nie ma możliwości pozbawienia stopnia wojskowego pośmiertnie. W związku z powyższym należało zmienić art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej poprzez wskazanie, że stopnie wojskowe są dożywotnie, z wyjątkiem możliwości pozbawiania lub utraty stopnia wojskowego na podstawie tej ustawy. Dodatkowo w art. 78 ust. 1 ww. ustawy dodano pkt 4 wskazujący nową przesłankę pozbawienia stopnia wojskowego.

Przedmiotowy projekt jest odpowiedzią na wystąpienia organów i organizacji społecznych domagających się podjęcia prac nad pozbawieniem stopni wojskowych osób, które swoją postawą dokonywały czynów uwłaczających godności posiadanego stopnia wojskowego i tym samym podważyli wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej. Przedsięwzięcia podejmowane przez organizacje w zakresie kształtowania postaw obywatelskich i dbałości o transparentność w działaniu, a także o honor i godność



żołnierską, budzą głęboki szacunek oraz stanowią istotny wyznacznik praworządności i sprawiedliwości społecznej w kontekście historycznym. Stanowią również wyraz refleksji nad burzliwą przeszłością naszego kraju oraz wskazują kierunki działań nacechowanych dążeniem do napiętnowania negatywnych zjawisk i zadośćuczynienia osobom, które zostały niezasłużenie doświadczone w minionym okresie.

Projekt pozwoli na zadośćuczynienie społeczeństwu polskiemu i stanowić będzie symboliczne rozliczenie epoki Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w której symptomatyczna była kariera wojskowa i polityczna Wojciecha Jaruzelskiego, współpracownika Informacji Wojskowej w okresie stalinowskim. Jako Szef Głównego Zarządu Politycznego WP, Szef Sztabu Generalnego WP, Minister Obrony Narodowej i jednocześnie członek KC PZPR Wojciech Jaruzelski w latach 1967–68 był inicjatorem czystki antysemickiej w Wojsku Polskim. Osobiście podpisywał rozkazy personalne o zwolnieniu ze służby zawodowej oficerów pochodzenia żydowskiego i innych, którzy wyrażali poglądy o wyższości izraelskiej taktyki wojskowej nad arabską i sowiecką. W marcu 1968 r., w związku z protestami studenckimi, zastosował represje, które wcześniej wypróbował na alumnach seminariów duchownych, przymusowo wcielanych do wyizolowanych jednostek wojskowych i tam poddanych brutalnej indoktrynacji. Po 11 kwietnia 1968 r., już jako Minister Obrony Narodowej, ponosił odpowiedzialność za udział WP w agresji na Czechosłowację (sierpień 1968), użycie wojska w celu stłumienia protestów robotniczych w grudniu 1970 r. na Wybrzeżu ze skutkiem co najmniej 41 ofiar śmiertelnych i 1164 rannych. Apogeum kariery W. Jaruzelskiego przypadło na okres wprowadzonego wbrew konstytucji PRL stanu wojennego, w którym doszło do pacyfikacji zakładów pracy z użyciem wojska i milicji oraz masowych represji wobec społeczeństwa. Liczba ofiar śmiertelnych stanu wojennego pozostaje trudna do ustalenia.

Konstytucja nie zawiera zakazu tworzenia mechanizmów legislacyjnych, które będą miały na celu wyrównanie moralnych krzywd i strat w czasach, „gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były łamane” (preambuła do Konstytucji). Podejmowanie działań w tym zakresie nie zwalnia jednak ustawodawcy od stosowania obowiązujących norm, zasad i wartości konstytucyjnych. Oznacza to przede wszystkim, że władze publiczne mają prawo wyciągać wnioski z doświadczeń historycznych, o ile dochodzi do respektowania praw i wolności innych osób, a działania państwa są proporcjonalne.

W dotychczasowym orzecznictwie konstytucyjnym odnaleźć można ponadto ocenę statusu i działalności Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego (dalej: WRON) i innych

organów bezpieczeństwa reżimu komunistycznego, których dotyczy regulacja. W wyroku z 24 lutego 2010 r., sygn. K 6/09 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że WRON przez długi czas zapobiegała swobodnemu wyrażeniu woli przez obywateli Polski w wolnych wyborach. Organ ten został określony przez TK jako „junta wojskowa”, czyli samozwańcza grupa oficerów, która przejmuje władzę dyktatorską w państwie. Jej pojawienie się i działanie, zdaniem TK, stanowiło formę przewrotu, a jej celem było utrzymanie, wobec żądań opozycji demokratycznej, władzy słabnącej dyktatury.

Ze względu na naganne zachowanie w przeszłości członków WRON proponuje się wprowadzić przepisy pozbawiające takie osoby stopnia wojskowego *ex lege*, co stanowi element prowadzonej przez państwo polityki historycznej i jest wyrazem negatywnej oceny działania tych osób.

Biorąc pod uwagę stwierdzoną już naganność działania tej organizacji, rozróżniono sytuację prawną osób i żołnierzy rezerwy, którzy tracą stopień wojskowy z mocy prawa w porównaniu do osób i żołnierzy rezerwy, w stosunku do których przeprowadza się postępowanie w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego.

Dlatego też w stosunku do członków Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego nie przewiduje się możliwości prowadzenia odrębnego postępowania i wnoszenia skargi do sądu administracyjnego.

Wprowadzone rozwiązania mieszczą się w sferze swobody ustawodawcy i – co więcej – znajdują uzasadnienie w aksjologii konstytucyjnej. W warunkach demokratycznego państwa prawnego korzystanie z honoru noszenia stopnia wojskowego powinno być świadectwem zasług poczynionych na rzecz państwa demokratycznego, ochrony wartości takiego państwa oraz wolności i praw jednostki. Organy władzy publicznej III RP są więc legitymowane do dokonania weryfikacji, czy wspomniane osoby są godne tego typu wyróżnienia w aktualnych warunkach państwa demokratycznego.

W projekcie ustawy przyjęto szczególny tryb dotyczący pozbawiania stopni wojskowych określonych podmiotów. Nie jest to tryb administracyjny, lecz tryb szczególny przyjęty na potrzeby tej regulacji. Zakłada się, że o pozbawieniu stopnia wojskowego rozstrzygał będzie Minister Obrony Narodowej.

Od postanowienia Ministra Obrony Narodowej będzie służyła skarga do sądu administracyjnego.

Projektowane rozwiązania przewidują, że postępowanie w sprawie pozbawienia stopnia wojskowego właściwe organy będą mogły wszcząć z urzędu albo na wniosek. Do złożenia wniosku właściwy będzie:

- Prezes Rady Ministrów,
- Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych – centralny organ administracji rządowej, któremu podlegają wszystkie archiwa państwowe,
- Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W projekcie zakłada się, że stowarzyszenia zrzeszające kombatantów, weteranów lub żołnierzy nie będą posiadały kompetencji do wnioskowania o wszczęcie postępowania w przedmiocie pozbawienia stopnia wojskowego. Przyjęto, że stowarzyszenia takie będą mogły występować jedynie z odformalizowaną inicjatywą do uprawnionego organu o wszczęcie postępowania z urzędu.

Przedmiotowa inicjatywa nie stanowi wniosku, o którym mowa w art. 6 ust. 3 ustawy, i nie jest wiążąca dla organu, do którego została skierowana.

Przyjęto, iż organy właściwe do pozbawienia stopnia wojskowego będą występowały do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej właściwej do spraw prowadzenia badań archiwalnych i studiów historycznych o sporządzenie na podstawie posiadanych akt osobowych i źródeł historycznych informacji o przebiegu służby osoby, która z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlega obowiązkowi służby wojskowej albo żołnierza rezerwy, w zakresie zasadności pozbawienia stopnia wojskowego.

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Obrony Narodowej właściwa do spraw prowadzenia badań archiwalnych i studiów historycznych będą przekazywały informację o przebiegu służby uprawnionym organom w terminie do 6 miesięcy.

Wystąpienie o informację o przebiegu służby powinno zawierać dane osobowe osoby albo żołnierza rezerwy. Dane osobowe będą obejmowały: nazwisko i imiona, nazwisko rodowe, nazwisko i imiona poprzednie, płeć, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, numer PESEL, stopień wojskowy, adres zameldowania, adres zamieszkania, imiona rodziców oraz nazwiska rodowe rodziców. Wystąpienie zawierało będzie również określenie ostatniego stanowiska oraz formacji lub jednostki organizacyjnej, w której osoba albo żołnierz rezerwy pełnili służbę w dniu zwolnienia ze służby.

W przypadku pośmiertnego pozbawienia stopnia wojskowego, stroną w postępowaniu będzie małżonek, zstępni, wstępni lub rodzeństwo zmarłego, a w przypadku osób samotnych również organizacja zrzeszająca kombatantów, weteranów lub żołnierzy.

Podejmowane rozwiązania w kwestii pozbawienia stopnia wojskowego stanowią wyznacznik sprawiedliwości społecznej w kontekście historycznym. Powyższa procedura ma na celu zadośćuczynić osobom, które zostały niezasłużenie doświadczone w minionym okresie, jak również napiętnować negatywne zjawiska, które miały miejsce w latach 1943–1990.

Należy jednocześnie zauważyć, iż pozbawienia stopnia wojskowego wskazane w projektowanych przepisach nie należy traktować jako degradację uregulowaną w Kodeksie karnym.

Zakres projektu ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga zaopiniowania, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projekt nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 103 pkt 1a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Do niniejszego projektu nie wniesiono zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.



|  |   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|---|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| budżet państwa   | -   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| JST  | -   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| pozostałe jednostki (NFZ)  | -   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Źródła finansowania  |   |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | <p>Przyjęte rozwiązania nie wpłyną istotnie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Ewentualne skutki finansowe przyjętych rozwiązań zostaną sfinansowane w ramach wydatków obronnych, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, i nie będą stanowiły podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.</p> |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

### 7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

| Skutki   |  |  |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
|--|--|--|---|---|---|---|----|----------------|--|--|--|--|
| Czas w latach od wejścia w życie zmian   |  | 0  | 1 | 2 | 3 | 5 | 10 | Łącznie (0–10) |  |  |  |  |
| W ujęciu pieniężnym<br>(w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)                              | duże przedsiębiorstwa                            |  |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
|  | sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw |  |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
|  | rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe      |  |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
| W ujęciu niepieniężnym   | duże przedsiębiorstwa                            | Brak wpływu.   |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
|  | sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw | Brak wpływu.   |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
|  | rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe      | Brak wpływu.   |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
| Niemierzalne   | Brak wpływu.                                     |  |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń |  | Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. |   |   |   |   |    |                |  |  |  |  |

### 8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

|  |   |
|--|---|
| Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).   | <input type="checkbox"/> tak<br><input type="checkbox"/> nie<br><input type="checkbox"/> nie dotyczy  |
| <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów<br><input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur<br><input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy<br><input type="checkbox"/> inne: | <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów<br><input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur<br><input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy<br><input type="checkbox"/> inne: |
| Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.   | <input type="checkbox"/> tak<br><input type="checkbox"/> nie<br><input type="checkbox"/> nie dotyczy  |

Komentarz:

### 9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

**10. Wpływ na pozostałe obszary** środowisko naturalne sytuacja i rozwój regionalny inne: demografia mienie państwowe informatyzacja zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu.

**11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego**

Od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

**12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?**

Nie dotyczy.

**13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)**

Brak.